

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 26 februari 2026
Agendapunt: 20
Onderwerp: Kaderbrief GGD Hart voor Brabant 2027
Portefeuillehouder: wethouder Maarten Everling

Heesch, 6 januari 2026

Inleiding

In de Wet publieke gezondheid (Wpg) is geregeld dat gemeenten een gemeentelijke gezondheidsdienst in stand houden. De 19 deelnemende gemeenten in Midden-Brabant en Brabant-Noordoost hebben hiervoor een Gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant (GGD) vastgesteld. De GGD voert namens de deelnemende gemeenten wettelijke taken uit en taken die in de Gemeenschappelijke Regeling zijn afgesproken. Volgens de bepalingen in deze regelingen worden de gemeenteraden jaarlijks een kaderbrief aangeboden als jaarlijkse voorbereiding op de begroting van de GGD, en behandelt de inhoudelijke koers en een eerste prognose van de financiële gevolgen.

Deze kaderbrief zet de ontwikkelingen en het beleid voor 2027 uiteen en beschrijft het huidige beleid, de verwachte ontwikkelingen en de financiële uitgangspunten. De kaderbrief 2027 is een vertaling van de vierjarenvisie (2024-2027) "Samen Gezond Gewoon" van de GGD. 2027 is het eerste jaar van het nieuwe beleidsplan van de GGD. De GGD heeft ervoor gekozen om één jaar eerder een nieuw beleidsplan te schrijven, het huidige beleidsplan liep van 2024-2027. Zo wordt aangesloten op de beleidscyclus van West Brabant en beter op de gemeentelijke bestuurscyclus. Naar verwachting wordt er in 2027 gestart met de implementatie van het besluit over de intensivering van de samenwerking met GGD West- Brabant (Samen Sterker).

Voor deze kadernota 2027 ontvingen wij een adoptieadvies van de gemeente Sint-Michielsgestel. Wij nemen dit advies over.

Voorstel

- Een positieve zienswijze te geven op de kadernota 2027 van de GGD Hart voor Brabant.

Argumenten

1.1 De uitgangspunten passen binnen het doel van de Gemeenschappelijke Regeling.

De uitgangspunten in de kaderbrief sluiten aan bij het doel van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hart voor Brabant: het bevorderen van publieke gezondheid en het beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's. De kern van deze uitgangspunten is:

- Preventie als sleutel: "Voorkomen als het kan, beschermen als het moet". Dit is de invulling van de wettelijke taak om gezondheidsbevordering en preventie te organiseren.
- Positieve gezondheid: Het versterken van eigen regie en veerkracht van inwoners draagt bij aan het realiseren van een gezonde samenleving.
- Samenwerking en integraliteit: De kaderbrief benadrukt samenwerking met gemeenten, onderwijs, jeugdhulp en andere partners. Dit sluit aan bij het doel van de regeling om regionale samenwerking te faciliteren.

- Gelijke kansen op gezondheid: Door in te zetten op kansrijk opgroeien, een gezonde leefomgeving en mentale veerkracht, wordt uitvoering gegeven aan de publieke gezondheidsdoelen die in de regeling zijn vastgelegd.
- Financiële en organisatorische borging: De uitgangspunten zijn ingebed in een solide financiële structuur en sluiten aan bij de afspraken in de regeling over indexering en gemeentelijke bijdragen.

De uitgangspunten die in de kaderbrief zijn opgenomen, werken aan een toekomstbestendige GGD die werkt in opdracht van en samen met gemeenten.

1.2 De kadernota 2026 sluit aan bij het vastgestelde uitvoeringsprogramma Breed Maatschappelijk beleid 2025-2026.

De kaderbrief 2027 van GGD Hart voor Brabant richt zich op drie centrale thema's die bijdragen aan de toekomstvisie *"Wij maken samen gezond gewoon"* en sluiten aan bij de uitgangspunten van ons Breed Maatschappelijk Beleid (BMB): preventie, integraliteit en samenwerking.

- **Kansrijk opgroeien**
Inzet op een gezonde en veilige start voor ieder kind, vanaf de zwangerschap. Dit doen we door harmonisatie van de jeugdgezondheidszorg (basisaanbod 0–18 jaar), snelle ondersteuning van kwetsbare kinderen en structurele samenwerking tussen jeugdgezondheid, onderwijs en jeugdhulp. Deze inzet versterkt het doel van BMB om vroegtijdige signalering en preventie in het sociaal domein te realiseren.
- **Gezonde leefomgeving.**
Een gezonde leefstijl begint bij een omgeving die dit mogelijk maakt. Schone lucht, voldoende groen en een inrichting die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten maken gezonde keuzes vanzelfsprekend. In wijken met grote gezondheidsuitdagingen kan de leefomgeving het verschil maken door hinder te verminderen, sociale verbinding te stimuleren en rustplekken te creëren. In 2027 werkt de GGD concrete stappen uit voor dit thema. Dit sluit aan bij de opgave van het BMB om gezondheid en leefbaarheid mee te nemen in ruimtelijke en sociale beleidskeuzes.
- **Mentale veerkracht**
Mentale gezondheid wordt versterkt door het opzetten van netwerken voor suïcidepreventie, het stimuleren van bewezen aanpakken op scholen (minimaal 50% van de middelbare scholen) en het meten van stress en veerkracht bij jongeren en volwassenen. Hiermee dragen we bij aan het focuspunten van BMB om sociale basis en (mentale) gezondheid collectief te versterken.

Door deze verbinding met de thema's van de GGD en BMB wordt duidelijk dat de ambities van de GGD niet op zichzelf staan, maar onderdeel zijn van een bredere beweging waarin gemeenten en partners samenwerken aan een gezonde, veerkrachtige samenleving.

1.3 Er is een verkenning gaande voor een samenwerking tussen de GGD Hart voor Brabant en de GGD West-Brabant: Traject Samen Sterker.

De GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant delen de ambitie: *dat gezond gewoon is voor onze inwoners* en gaan de samenwerking intensiveren om efficiënter, innovatiever en meer toekomstbestendig te kunnen zijn. Momenteel is er verkenning gaande waarover u bent geïnformeerd via een Notitie ter informatie (18 december 2025). In 2027 verwachten we met de implementatie van het besluit over de intensivering van de samenwerking met GGD West-Brabant te starten.

Risico's

1.1 Korting specifieke uitkeringen van 10 %

Door het rijk wordt vanaf 2026 een korting toegepast van 10% op specifieke uitkeringen. In 2026 wordt deze korting deels verzacht door een eenmalige bijdrage vanuit VWS. Vanaf 2027 kan dit tot een aanvullende bijdrage leiden voor de deelnemende gemeenten.

1.2 De impact van Samen Sterker

Samen Sterker kan grote invloed op de toekomst van de GGD Hart voor Brabant hebben en op de invloed en betrokkenheid van de gemeenteraden. Zoals aangegeven bent u via een notitie ter informatie geïnformeerd over de tijdlijn van de verkenning van Samen Sterker en over de tussentijdse bevindingen eind 2025. Wij vragen de GGD om de inhoudelijke en financiële gevolgen voor 2027 expliciet en helder te verwerken in de besluitvorming over de (ontwerp) begroting van 2027.

Kosten en dekking

De voorlopige berekening van gemeentelijk bijdrage per inwoner 2027 is als volgt:

	Bedrag in euro's
Gemeentelijke bijdrage basispakket vastgesteld in begroting 2026	46,01
Indexering 2027 (2,99 %) (1,38) en reiskostenregeling medewerkers GGD (0,54)	1,92
Wet op de lijkbezorging	0,18
Toevoegingen gemeentefonds: maternale griep en rotavaccinatie (RVP)	p.m.
Overheveling specifieke GGD SPUK-regelingen naar gemeenten	p.m.
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2027, per inwoner	48,11
Bijdrage gemeente Bernheze (32.775 inwoners)	1.576.805

Toelichting op de tabel:

Indexering 2027

De gemeentelijke bijdrage aan de GGD wordt jaarlijks aangepast op basis van loon- en prijsontwikkelingen. Voor 2027 bedraagt de voorlopige indexering 2,99%, gebaseerd op het systeem van de gemeente Tilburg. Dit zorgt voor een transparante en objectieve berekening, gebaseerd op cijfers van het Centraal Planbureau. Daarbij wordt rekening gehouden met de werkelijke stijgingen van de afgelopen twee jaar.

Daarnaast is in de CAO Gemeenten 2025–2027 vastgelegd dat per 2026 een reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer moet worden ingevoerd. De GGD kende tot nu toe alleen een vergoeding voor dienstreizen. Om aantrekkelijk werkgeverschap te bevorderen, is een nieuwe regeling opgesteld die ook woon-werkverkeer vergoedt. De structurele meerkosten hiervan bedragen ongeveer € 600.000,-.

Door deze twee factoren – indexering en invoering van de reiskostenregeling – stijgt de gemeentelijke bijdrage in totaal met €1,92 per inwoner. Dit betekent dat de bijdrage per inwoner toeneemt van € 46,01 in 2026 naar € 48,11 in 2027. De definitieve cijfers komen in april, afhankelijk van de economische ontwikkelingen.

Wet op de lijkbezorging

Per 1 januari 2026 wordt de wet aangepast: bij overlijden van kinderen moet altijd een gemeentelijke lijkschouwer worden ingeschakeld. Dit betekent extra werk voor de GGD. Het Rijk heeft hiervoor geld toegevoegd aan het gemeentefonds. Vanaf 2027 nemen we deze middelen op in de gemeentelijke bijdrage (ongeveer € 0,18 per inwoner).

Toevoegingen gemeentefonds: vaccinaties (RVP)

Drie vaccinaties worden officieel toegevoegd aan het Rijksvaccinatieprogramma (Rotavirus (kinderen), RSV (kinderen, vanaf 2028 en Griep (zwangere vrouwen)).

De GGD voert deze vaccinaties al uit maar er vindt een kostprijsonderzoek plaats om de financiering over te hevelen naar het gemeentefonds. de financiering verschuift vanaf 2027 (en deels 2028) naar het gemeentefonds. De GGD gaat deze uitkering aan het gemeentefonds naar een bijdrage per inwoner vertalen. Daarnaast zijn er wijzigingen in het vaccinatieschema en inhaalcampagnes. Hiervoor is al eenmalig € 140.000 toegevoegd aan het gemeentefonds (2025-2029). Dit bedrag wordt niet bij gemeenten opgehaald, maar wordt binnen de exploitatie van de GGD opgevangen.

Overheveling specifieke SPUK-regelingen

Het Rijk wil specifieke uitkeringen (SPUK) overhevelen naar het gemeentefonds, met een korting van 10%. De GGD ontvangt nu middelen zelf de middelen uit regelingen zoals:

- Regeling aanvullende seksuele gezondheidszorg
- Versterking Infectieziekte bestrijding
- Versterking Infectieziekte bestrijding en Pandemische Paraatheid
- Covid-19 vaccinatie

Als deze overheveling in 2027 doorgaat, dan vertaalt de GGD dit in een gemeentelijke bijdrage en hiervoor vragen we een zienswijze van de raden.

Bijdrage gemeente Bernheze

Op basis van het inwoners op 1 september 2025 betekent de kadernota 2027 een bijdrage van € 1.576.805,- voor de basistaken. In de begroting 2026 houden we rekening met een bijdrage van € 1.506.614,-. De verhoging van € 70.191 is het gevolg van de toegepaste index van 2,99% en de reiskostenregeling voor de medewerkers GGD voor woon-werkverkeer op basis van de CAO. In de gemeentelijke meerjarenbegroting 2027 hebben we geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van de reiskostenregeling (€ 17.700,-).

Vervolg

Het Algemeen Bestuur van de GGD stelt de kadernota 2027 op 25 maart 2026 definitief vast. Vervolgens werkt de GGD de inhoud verder uit in de (ontwerp)begroting 2027, die voor een zienswijze aan de gemeenteraden wordt voorgelegd. De definitieve begroting wordt begin juli 2026 vastgesteld.

Bijlagen:

- Raadsbesluit Kaderbrief 2027 GGD Hart voor Brabant (124962)
- Aanbiedingsbrief Kaderbrief 2027 GGD Hart voor Brabant (124313)
- Kaderbrief 2027 GGD Hart voor Brabant (124314)
- Adoptieadvies gemeente Sint Michielsgestel Kaderbrief 2027 GGD Hart voor Brabant (124960)

Burgemeester en wethouders,

Martin van Vliet
secretaris

Mark de Man
burgemeester